

LA RESTITUCIÓ DE LES QUATRE COLUMNES DE PUIG I CADAFALCH

La Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals dels Països Catalans pels Drets i les Llibertats Nacionals (La Xarxa) va començar el 2002 una campanya que, després de vuit anys ha acabat aconseguint el seu objectiu: la restitució de les quatre columnes de Puig i Cadafalch, enderrocades l'any 1928 pel dictador Primo de Rivera.

És una gran satisfacció haver aconseguit l'objectiu que ens proposàvem, però ho és més encara que allò que una dictadura va enderrocar una democràcia ho hagi restituit.

Aquestes quatre columnes representen les quatre barres catalanes i constitueixen el monument nacional en homenatge als homes i dones patriotes catalans de tots els temps. Per tirar endavant aquesta campanya hem tingut al nostre costat el teixit associatiu català, el món sindical, l'església catalana, arquitectes, universitats catalanes, periodistes, el món professional i de l'espectacle, ajuntaments d'arreu de Catalunya, institucions catalanes en general.

Josep Puig i Cadafalch

Dissenyades l'any 1919 per un genial insigne arquitecte, historiador de l'art, polític i patriota, les quatre columnes van constituir una feient prova d'amor a la terra catalana que no va passar desapercebuda al dictador que les va fer enderrocar. Amb la restitució s'ha aconseguit doblegar la voluntat del dictador restituint el monument on el mateix Puig i Cadafalch el va situar, a la muntanya de Montjuïc, al cap i casal de Catalunya, i només uns quants metres més amunt de la posició original, que era el lloc on ara hi ha la font.

Si la Xarxa és la gestora de la iniciativa, la societat catalana estructurada a través de les seves institucions i associacions n'ha estat la protagonista. La restitució de les columnes és el resultat d'una obra col·lectiva i tothom que ho ha fet possible es mereix el nostre agraïment i el de tot el poble català.

La restitució de les columnes a Barcelona, capital de Catalunya, ciutat que rep milions de visitants cada any té una significació especial davant del món: és un símbol d'afirmació del poble català, i és també una mostra de llibertat i de democràcia davant les dictadures que ens han volgut anorrear i una peça important de la recuperació de la memòria històrica.

Cal que es tingui sempre en compte que aquest monument d'homenatge als patriotes catalans de tots els temps no és un patrimoni exclusiu de Barcelona sinó que ho és de tot Catalunya i de tots els Països Catalans.

BREU CRONOLOGIA

1919 S'erigeixen les quatre columnes a Montjuïc, al lloc on hi ha ara la font Il·luminosa, integrades en el projecte urbanístic de la muntanya, obra de Puig i Cadafalch.

1928 Les quatre columnes són enderrocades pel dictador Primo de Rivera pel fet de ser un símbol de catalanitat.

1994 Primera campanya per la restitució. Es publiquen alguns articles a la premsa, però finalment l'ajuntament de Barcelona no porta a terme el seu compromís de restitució.

2002 Comença la campanya de la Xarxa d'Entitats amb la primera recollida d'adhesions.

2004 Difusió de la campanya. S'hi adhereixen milers de persones i centenars d'entitats, institucions i personalitats de la societat civil catalana.

2005 El dia 9 de novembre el Parlament de Catalunya aprova una resolució sobre la recuperació del Monument de les Quatre Columnes de Puig i Cadafalch, en la qual insta el govern a:

a)Emprendre, d'acord amb l'Ajuntament de Barcelona, totes les accions dirigides a recuperar la memòria històrica del monument de les Quatre Columnes, de Puig i Cadafalch a Barcelona.

b)Instar els departaments que hi estiguin implicats a fer tots els esforços i a destinar els recursos econòmics que siguin necessaris per a recuperar el monument.

2006 El dia 27 de gener, l'Ajuntament de Barcelona aprova una declaració institucional per a la restitució del monument.

El mes de març del mateix any, Ferran Mascarell, aleshores regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, confirma al Secretariat de la Xarxa d'Entitats la data del 2007 i avança que el mateix any 2006 es podria posar ja la primera pedra.

Els dies 7 i 8 de juny es publica als diaris AVUI i LA VANGUARDIA una carta signada per reconegudes personalitats de la societat catalana, especialment destacades en el camp de l'arquitectura i de la història, les quals es defineixen per l'emplaçament del monument en el pla immediatament superior a la font Il·luminosa de Montjuïc.

A finals de juny i a principis de juliol, la Xarxa d'Entitats fa arribar una carta a tots els parlamentaris catalans i a tots els regidors de l'ajuntament de Barcelona, en la qual s'expliquen els compromisos del regidor Ferran Mascarell i s'adjunta l'esmentada carta publicada a la premsa.

2007 Després de córrer els rumors que les columnes es podrien restituir a la Plaça Cerdà o el Fòrum de les Cultures, la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona sembla que accepta que es restitueixin a Montjuïc però en posició lateral, segons es desprèn de l'article publicat a El Periódico el dia 31 de gener. La Regidoria de Cultura continua sense donar senyals de vida, però, interpellat públicament, el regidor Carles Martí respon que les columnes es posaran de cantó.

El dia 6 de març s'inaugura al CIEMEN l'exposició "Puig i Cadafalch arquitecte i polític i el monument de les quatre columnes de Montjuïc" dintre dels actes del centenari de l'Institut d'Estudis Catalans. L'exposició ha passat després per l'Ateneu Barcelonès, el Museu de Mataró, la Fira de Sant Narcís de Girona, Centre Cívic La Magòria, la Mostra d'Entitats a l'Arc de Triomf de Barcelona, l'ADAC de Girona, la Bisbal d'Empordà, el Centre Excursionista de Catalunya, el Museu de Mataró, el Col·legi d'Aparelladors de Catalunya, Vacarisses, Almacelles, Palau Solità, Les Borges Blanques, etc.

El 25 d'abril amb motiu dels 300 anys de la batalla d'Almansa, La Xarxa organitza un acte reivindicatiu al Portal de l'Àngel de Barcelona on, a més d'un cercavila amb soldats i canons, es representa un atac dels canons enderrocant una reproducció de les columnes.

El dia 7 de juny se celebra un acte a l'Ateneu Barcelonès on es presenta un manifest signat per arquitectes i experts que s'adreçarà a l'alcalde de Barcelona, en el qual es declara que només es pot parlar de restitució si es

respecta la disposició frontal original. S'inicia una campanya de recollida de signatures d'aquest manifest. El mes de juliol, la Xarxa es posa en contacte amb els grups parlamentaris perquè presentin una nova proposta no de llei al Parlament de Catalunya sobre la situació i disposició frontal de les columnes.

2008 El 22 de gener es publica a l'AVUI, a El Periódico, a Vilaweb, etc. una carta oberta a l'alcalde Hereu basada en el document del 7 de juny del 2007 i signada per algunes de les entitats més significatives.

El 24 de gener té lloc una reunió de la Xarxa amb el regidor Carles Martí que acaba sense acord, però amb el compromís de l'Ajuntament d'una moratòria per a l'execució del projecte fins al mes de juny perquè Carles Martí pugui consultar les entitats signants de la carta oberta a l'alcalde Hereu.

El mes de maig entra al Parlament de Catalunya la proposta sobre la disposició frontal.

El dia 6 de maig té lloc la primera reunió de Carles Martí amb les entitats.

El dia 15 de maig té lloc una roda de premsa on s'explica la possibilitat de presentar una demanda contra l'Ajuntament basada en els drets d'autor de Puig i Cadafalch.

El dia 27 de maig té lloc la segona reunió de Carles Martí amb les entitats i el 19 de juny té lloc la tercera i última reunió.

El mes de juny s'envien cartes amb documentació favorable a la disposició frontal a tots els regidors de l'Ajuntament de Barcelona.

El dia 27 de juny, el ple de l'Ajuntament de Barcelona aprova per unanimitat, a proposta d'ERC, la restitució de les quatre columnes a Montjuïc en posició frontal.

Amb aquesta decisió de l'Ajuntament de Barcelona es tanca la primera etapa de la campanya de la Xarxa. A partir d'aquest moment La Xarxa es proposa fer el seguiment perquè la decisió es porti a terme.

Es publica un anunci d'agraïment a El Punt i a El Periódico i el dia 8 de juliol se celebra l'èxit de la campanya amb la participació de moltes persones que han col·laborat a la campanya.

El mes d'octubre Jordi Pujol envia una carta a la Xarxa on valora l'èxit aconseguit i desitja que la restitució sigui aviat una realitat.

A partir del mes d'octubre tenen lloc reunions de la Xarxa amb els grups municipals de Barcelona per fer el seguiment del projecte de restitució i es parla amb els mitjans de comunicació per preparar una campanya d'àmplia participació popular en la restitució del Monument.

El mes de desembre Pasqual Maragall envia també una carta de suport a La Xarxa.

2009 La restitució de les columnes ja té pressupost assignat i es preveu la col·locació de la primera pedra pel mes de març i la inauguració del monument dintre de l'any 2009.

El dia 26 de gener la Comissió de la Dignitat atorga un dels seus premis a La Xarxa d'Entitats "per la seva tasca de recuperació de les Quatre Columnes de Montjuïc"

El 4 de març, es tanca l'acord d'aprovar el projecte sense les victòries alades i es preveu la primera pedra per a després de la Mercè.

El dia 18 de setembre l'arquitecte Sengenís, responsable del projecte, comunica que aquest està pràcticament acabat.

El 10 de novembre té lloc a l'Ajuntament de Barcelona una roda de premsa del regidor d'urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona Ramon Garcia-Bragado i de Jordi Portabella, president del grup municipal d'ERC

a l'Ajuntament de Barcelona on s'anuncien les dates aproximades de la primera pedra (febrer 2010) i de la inauguració del monument (setembre 2010).

2010 El mes de maig es comunica a la Xarxa que el constructor ja està treballant en la construcció de les columnes.

El 5 de novembre té lloc la col·locació de la primera pedra durant la qual es va soterrar la documentació referida a la campanya per la restitució del monument.

S'acaba l'obra el mes de desembre.

LA RESTITUCIÓ DE LES QUATRE COLUMNES DE PUIG I CADAFALCH

